

DAN ANDREI POPESCU

ELENA ALINA OPREA

DREPT INTERNAȚIONAL
,
PRIVAT

Editura
Hamangiu
2023

CUPRINS

PRIMA VERBA _____ **VII**

CAPITOLUL I. INTRODUCERE ÎN STUDIUL DREPTULUI INTERNAȚIONAL

PRIVAT	1
<i>Secțiunea 1. Praeambula iuris</i>	1
<i>Secțiunea a 2-a. Fizionomia și specificul dreptului internațional privat</i>	8
<i>Secțiunea a 3-a. Știința dreptului internațional privat</i>	12
<i>Secțiunea a 4-a. Impactul Convenției europene a drepturilor omului</i>	14
<i>Secțiunea a 5-a. Impactul dreptului european</i>	16
<i>Secțiunea a 6-a. Naționalismul inerțial al dreptului internațional privat</i>	21
<i>Secțiunea a 7-a. Dreptul internațional privat român</i>	25
<i>Secțiunea a 8-a. European Private International Law</i>	30
<i>Secțiunea a 9-a. Încheiere</i>	39

CAPITOLUL II. REPERE GENERALE PRIVIND SOLUȚIONAREA

CONFLICTELOR DE LEGI	42
<i>Secțiunea 1. Norma de conflict și proximitatea dreptului</i>	42
§1. Preliminarii	42
§2. Normele de conflict	45
<i>Secțiunea a 2-a. Dialogul normelor de conflict. Retrimiteria</i>	50
§1. Preliminarii	50
§2. Retrimiteria	51
§3. Retrimiteria în materia succesiunilor internaționale	63
3.1. Articolul 34 alin. (1) din Regulamentul nr. 650/2012.	
Condiții pentru jocul retrimiterii	64
3.2. Articolul 34 alin. (2) din Regulamentul nr. 650/2012.	
Excluderea expresă a retrimiterii	68
§4. Aplicații practice privind retrimiteria	70
<i>Secțiunea a 3-a. Clauzele de excepție</i>	77
§1. Justiția cazului. <i>Umstände des Sachverhalts</i>	77
§2. Clauza generală (<i>Generalklausel</i>) și clauza de excepție (<i>Ausweichklausel</i>)	79
§3. Clauza generală (<i>Generalklausel</i>)	80
§4. Ar putea judecătorul român, apelând la principiul încrederii și al bunei-credințe (<i>Treu und Glauben</i>), să îndrepte efecte inechitabile în speță ale unor dispoziții legale explicite? Ar putea el judeca <i>contra legem</i> ?	84
§5. Clauza generală. Concluzii	88
§6. Clauza de excepție sau escapatorie (<i>escape clause/Ausnahme-, Ausweich- sau Berichtigungsklausel/clauses d'exception</i>)	90
§7. Clauza de excepție și norma de conflict	105

§8. Clauza de excepție și clauza reziduală _____	107
§9. Abuzul clauzei de excepție în scopuri substanțiale. Rocada siciliană. Când și cum putem trișa? _____	108
§10. Circumstanțele particularului în afara clauzei de excepție _____	112
§11. Clauza de excepție din perspectiva unui viitor regulament „Roma 0” sau a unui cod european de drept internațional privat _____	114
§12. Estetica clauzei de excepție în peisajul holistic internațional. Concluzii _____	115
<i>Secțiunea a 4-a. Lacunele normelor de conflict _____</i>	<i>118</i>
CAPITOLUL III. CONFLICTUL ÎN TIMP AL NORMELOR DE CONFLICT _____	129
<i>Secțiunea 1. Aplicarea în timp a normelor de conflict. Aspecte generale. Teoria lui Franz Kahn _____</i>	<i>129</i>
<i>Secțiunea a 2-a. Nacheinander sau nebeneinander? Dreptul intertemporal intern și dreptul conflictual intertemporal. Sisteme de drept succesive sau sisteme de drept paralele? _____</i>	<i>136</i>
<i>Secțiunea a 3-a. Remarci conclusive intermediare _____</i>	<i>146</i>
<i>Secțiunea a 4-a. „Consummatum est!” O posibilă prevalență a art. 91 față de art. 207 alin. (1) din Legea nr. 71/2011 pentru punerea în aplicare a Legii nr. 287/2009 privind Codul civil? _____</i>	<i>150</i>
<i>Secțiunea a 5-a. Aplicarea în timp a Regulamentului (CE) nr. 593/2008 privind legea aplicabilă obligațiilor contractuale (Roma I) _____</i>	<i>155</i>
§1. Considerații introductive _____	155
§2. Aplicarea în timp a Regulamentului Roma I _____	156
§3. Impactul modificărilor substanțiale ale contractului intervenite sub imperiul <i>lex novum</i> _____	160
§4. Concluzii _____	166
CAPITOLUL IV. EVICȚIUNEA LEGII STRĂINE _____	181
<i>Secțiunea 1. Ordinea publică de drept internațional privat _____</i>	<i>181</i>
§1. Repere generale și conținut _____	181
§2. Excepția de neconstituționalitate și legea străină _____	190
§3. Rezerva succesorală privită din perspectiva dreptului internațional privat _____	193
§4. Poziția Casei franceze și critica ei _____	206
§5. „Rezerva judiciară” – o creație a dreptului internațional privat? _____	213
§6. Repere finale privind ordinea publică de drept internațional privat _____	217
<i>Secțiunea a 2-a. Frauda la lege _____</i>	<i>219</i>
§1. Premisa fraudei în dreptul internațional privat _____	220
§2. Condițiile excepției de fraudă _____	222
§3. Sancțiunea fraudei la lege _____	229

CAPITOLUL V. METODA LEGILOR DE POLIȚIE ÎN DREPTUL

INTERNAȚIONAL PRIVAT	230
<i>Secțiunea 1. Aspecte introductive</i>	230
<i>Secțiunea a 2-a. Cazurile de intervenție a legilor de poliție</i>	233
<i>Secțiunea a 3-a. Diferențieri</i>	240
<i>Secțiunea a 4-a. Influența dreptului european</i>	247
§1. Influența dreptului european asupra categoriei „legi de poliție”	247
§2. Influența europeană asupra aplicării legilor de poliție	257
<i>Secțiunea a 5-a. Reglementarea legilor de poliție în convenții internaționale</i>	258
<i>Secțiunea a 6-a. Reglementarea legilor de poliție în regulamentele europene de drept internațional privat</i>	260

CAPITOLUL VI. STATUTUL PERSONAL ÎN DREPTUL INTERNAȚIONAL PRIVAT

	267
<i>Secțiunea 1. Despre proximitate și metodă</i>	267
<i>Secțiunea a 2-a. Persoana fizică – între „mișcare” și „acasă”. Despre apartenență. Cui aparținem?</i>	270
<i>Secțiunea a 3-a. Legea aplicabilă statutului persoanei fizice</i>	275
<i>Secțiunea a 4-a. Reședința obișnuită</i>	290
<i>Secțiunea a 5-a. Scurte considerații istorice privind reședința obișnuită</i>	292
<i>Secțiunea a 6-a. Reperele reședinței obișnuite</i>	292
<i>Secțiunea a 7-a. Natura juridică a reședinței obișnuite</i>	297
<i>Secțiunea a 8-a. Reședința obișnuită și cetățenia</i>	307
<i>Secțiunea a 9-a. Reședința obișnuită și domiciliul</i>	312
<i>Secțiunea a 10-a. Reședința obișnuită în procedura notarială</i>	322
<i>Secțiunea a 11-a. În căutarea unei reședințe obișnuite</i>	323
<i>Secțiunea a 12-a. Identitatea de gen și sex a persoanei</i>	324
§1. Principiile Yogyakarta	325
§2. Al treilea sex?	326
§3. Identitatea de gen în fața Curții Europene a Drepturilor Omului	328
§4. Resurrecția femininului	331
§5. Cuplurile de același sex și filiația	334
<i>Secțiunea a 13-a. Numele în dreptul internațional privat</i>	338
<i>Secțiunea a 14-a. Succinte concluzii</i>	350

CAPITOLUL VII. STATUTUL FAMILIAL ÎN DREPTUL INTERNAȚIONAL PRIVAT

	353
<i>Secțiunea 1. Legea aplicabilă promisiunii de căsătorie</i>	354
§1. Încheierea promisiunii de căsătorie	354
§2. Efectele promisiunii de căsătorie	355
<i>Secțiunea a 2-a. Aspecte privind legea aplicabilă formării căsătoriei</i>	356
§1. Legea aplicabilă formalităților căsătoriei	357

§2. Condițiile de fond la căsătorie	358
§3. Domeniul legii naționale	359
§4. Aspecte privind căsătoriile homosexuale	363
§5. Protecția drepturilor fundamentale ale omului în Europa și problema recunoașterii căsătoriilor între persoane de același sex	367
<i>Secțiunea a 3-a. Divorțul internațional</i>	380
§1. Competența internațională	380
§2. Legea aplicabilă divorțurilor internaționale	387
<i>Secțiunea a 4-a. Regimul matrimonial</i>	389
§1. Considerații introductive	389
§2. Legea aplicabilă	390
§3. Câteva repere despre opozabilitate, privită din perspectiva dreptului internațional privat	396
§4. Efectele față de terți. Regula	402
§5. Măsurile de protecție cu caracter material	402
§6. Opozabilitatea față de terți	405
§7. Obiectul cunoașterii terților. Unde trebuie ei să privească?	409
§8. Opozabilitatea regimului matrimonial față de terți. Perspectiva românească	414
§9. Despre „semi”-opozabilitatea regimului matrimonial	415
§10. Cazuri speciale	417
§11. Ce se întâmplă în cazul unei căsătorii înregistrate în registrul de stare civilă român, însă fără specificarea regimului matrimonial?	417
<i>Secțiunea a 5-a. Ocrotirea minorilor</i>	418
§1. Contextul	418
§2. Considerații generale	423
§3. Conceptul de „minor”	424
§4. Conceptul de „responsabilitate parentală”	425
§5. Răspunderea părintească	427
§6. Raportul dintre Regulamentul Bruxelles II ter (Regulamentul Bruxelles II bis), Convenția de la Haga din 1996 și normele naționale de competență internațională	428
<i>Secțiunea a 6-a. Medierea</i>	445
§1. Introducere	446
§2. Despre mediere în general	447
§3. Legea nr. 192/2006 privind medierea și organizarea profesiei de mediator	448
§4. Directiva privind medierea	449
§5. Medierea în conflictele de familie	451
§6. Terminologie. Mediere – conciliere – arbitraj	452
§7. Avantajele medierii	453

§8. Relansarea discuțiilor privind utilitatea medierii	454
§9. Legea aplicabilă acordurilor de mediere	455
§10. Acordurile parentale	458
CAPITOLUL VIII. CONFLICTE DE LEGI ÎN MATERIA FILIAȚIEI	463
<i>Secțiunea 1. Filiația copilului din căsătorie</i>	464
§1. Determinarea <i>lex filiationis</i>	464
§2. Domeniul <i>lex filiationis</i>	469
<i>Secțiunea a 2-a. Filiația copilului din afara căsătoriei</i>	473
§1. Stabilirea filiației copilului născut în afara căsătoriei	473
§2. Recunoașterea filiației copilului născut în afara căsătoriei	475
§3. Domeniul <i>lex filiationis</i>	476
<i>Secțiunea a 3-a. Mater semper (in)certa est? Maternitatea pentru altul sau copiii nimănui. Privire din perspectiva dreptului internațional privat</i>	481
§1. Sarai și Agar	481
§2. Introducere	481
§3. Forme	482
§4. Drept internațional privat și drept comparat	485
§5. Proiectul francez de reformă	502
§6. Asistența mamelor surrogat	504
§7. Jurisprudența Curții Europene a Drepturilor Omului	508
§8. Repere finale	512
§9. <i>Quid iuris?</i>	516
§10. Concluzii	525
CAPITOLUL IX. ADOPTIA INTERNAȚIONALĂ	532
<i>Secțiunea 1. Competența jurisdicțională</i>	535
<i>Secțiunea a 2-a. Recunoașterea hotărârilor străine</i>	536
<i>Secțiunea a 3-a. Conflicte de legi în materie de adopție</i>	539
§1. Legea aplicabilă pentru constituirea relației	540
§2. Legea aplicabilă efectelor adopției	552
CAPITOLUL X. OBLIGAȚIILE DE ÎNTREȚINERE ÎN DREPTUL INTERNAȚIONAL PRIVAT	555
<i>Secțiunea 1. Competența jurisdicțională în materie de obligații de întreținere</i>	560
§1. Alegerea instanței competente	562
1.1. Limitări cu privire la instanțele ce pot fi alese	562
1.2. Limitări cu privire la disputele pentru care se poate alege instanța competentă	563
§2. Prorogarea tacită de competență	563

§3. Criterii obiective de determinare a instanței competente	564
3.1. Instanțele de la reședința obișnuită a pârâtului [art. 3 lit. (a) din Regulamentul nr. 4/2009]	566
3.2. Instanțele de la reședința obișnuită a creditorului de alimente [art. 3 lit. (b) din Regulamentul nr. 4/2009]	567
3.3. Competența accesorie unei acțiuni privitoare la starea persoanei	571
3.4. Competența accesorie unei acțiuni în materie de răspundere părintească	571
3.5. Competența subsidiară/reziduală (art. 6 din Regulamentul nr. 4/2009)	573
3.6. <i>Forum necessitatis</i>	574
3.7. Competența pentru modificarea hotărârilor privitoare la obligațiile de întreținere	575
§4. Norme procedurale	575
4.1. Litispendență și conexitate	576
4.2. Măsuri provizorii și de protecție	578
<i>Secțiunea a 2-a. Legea aplicabilă obligațiilor de întreținere – Protocolul de la Haga din 23 noiembrie 2007 privind legea aplicabilă obligațiilor de întreținere</i>	578
§1. Principii generale de determinare a legii aplicabile	583
1.1. Autonomia de voință	584
1.2. Criterii obiective de determinare a legii aplicabile	586
1.2.1. <i>Legea din statul de la reședința obișnuită a creditorului (art. 3)</i>	586
1.2.2. <i>Reguli speciale în favoarea unor creditori privilegiați (art. 4)</i>	591
1.3. Clauza de excepție: regulă specială privitoare la obligațiile de întreținere între soți, foști soți și persoane a căror căsătorie a fost anulată (art. 5)	596
1.4. Măsuri speciale de apărare în relațiile dintre colaterali, afini sau anumiți ascendenți/descendenți (art. 6)	597
1.5. Conflicte de legi interne sau interregionale (art. 15)	598
1.6. Excluderea retrimiterii (art. 12)	599
1.7. Ordinea publică de drept internațional privat (art. 13)	600
§2. Domeniul legii aplicabile (art. 11)	602
<i>Secțiunea a 3-a. Circulația transfrontalieră a hotărârilor în materie de obligații de întreținere</i>	607
§1. Hotărâri pronunțate într-un stat membru care are obligații în temeiul Protocolului de la Haga din 2007	609
§2. Hotărâri pronunțate într-un stat membru care nu are obligații în temeiul Protocolului de la Haga din 2007	610

§3. Hotărâri provenind din state membre ale Convenției de la Haga din 2007	613
§4. Hotărâri provenind din state terțe, nemembre ale Convenției de la Haga din 2007	615
CAPITOLUL XI. DREPTUL INTERNAȚIONAL AL SUCCESIUNILOR	616
<i>Secțiunea 1. Aspecte introductive</i>	616
§1. <i>Praeambula fidei et iuris</i>	616
§2. Tradiția. Ce este ea?	621
§3. Tradiția – o formă de a înnoda timpul	624
§4. Diversitatea sistemelor succesorale europene	632
<i>Secțiunea a 2-a. Regulamentul european al succesiunilor. Domeniu de aplicare</i>	635
§1. Unificarea normelor de conflict în materie succesoră în plan european	635
§2. Caracterul internațional al succesiunii	637
§3. Precizări terminologice	639
§4. Domeniul de aplicare material	639
§5. Domeniul de aplicare în spațiu	667
§6. Aplicarea în timp a Regulamentului nr. 650/2012	667
<i>Secțiunea a 3-a. Reguli de competență internațională</i>	668
§1. Regula generală	668
§2. Alegerea forului	672
§3. Declinarea competenței	675
§4. Competența subsidiară	676
§5. <i>Forum necessitatis</i>	679
<i>Secțiunea a 4-a. Reguli de bază și principii în materia succesiunilor internaționale</i>	680
§1. Introducere	680
§2. Principiul unității moștenirii	681
§3. Principiul proximității	686
§4. Principiul predictibilității	688
§5. Principiul voinței autorului moștenirii	689
§6. Principiul solemnității și al formelor	690
§7. Principiul competiției între sistemele succesorale europene	693
§8. Repere finale	695
<i>Secțiunea a 5-a. Determinarea legii aplicabile</i>	696
§1. Principiul ultimei reședințe obișnuite a defunctului	696
§2. Domeniul legii succesiunii	701
§3. Legea aplicabilă testamentelor	705
§4. Testamentele comune	707
§5. Cazuri practice	709

§6. Legea aplicabilă pactelor succesoriale	716
6.1. Conceptul de „pact succesoral” din perspectiva Regulamentului nr. 650/2012	716
6.2. Tipologia pactelor succesoriale	717
6.3. Legea aplicabilă pactelor succesoriale	718
6.4. Adaptarea efectelor specifice pactelor succesoriale ținând seama de principiile și rigorile <i>lex successionis</i>	723
<i>Secțiunea a 6-a. Certificatul european de moștenitor</i>	725
§1. Caracter opțional	725
§2. Autoritatea competentă	728
§3. Procedură	731
§4. Eliberare. Modificare. Retragere	732
§5. Conținut	734
§6. Efecte	734
CAPITOLUL XII. PERSOANA JURIDICĂ ÎN DREPTUL INTERNAȚIONAL PRIVAT	738
<i>Secțiunea 1. Legea aplicabilă statutului organic al persoanei juridice</i>	740
§1. Criteriul de legătură. Naționalitatea	740
§2. Incidența dreptului european. Jurisprudența Curții de Justiție a Uniunii Europene	741
<i>Secțiunea a 2-a. Grupurile de societăți – aspecte privind legea aplicabilă</i>	750
§1. Legea aplicabilă sucursalei	752
§2. Legea aplicabilă filialei	753
<i>Secțiunea a 3-a. Domeniul de aplicare al legii naționale a persoanei juridice</i>	755
<i>Secțiunea a 4-a. Legea aplicabilă fuziunilor transfrontaliere</i>	765
CAPITOLUL XIII. CONFLICTE DE LEGI ÎN MATERIE DE OBLIGAȚII CONTRACTUALE	769
<i>Secțiunea 1. Autonomia de voință în materie contractuală</i>	769
§1. Autonomia de voință – aspecte introductive	769
§2. Fundamentare	772
§3. Regimul juridic al clauzei de alegere a legii aplicabile. Condiții de valabilitate	778
3.1. Caracterul internațional al contractului	778
3.2. Absența unei legături între contract și legea aleasă. Dificultăți de sancționare a fraudei	780
3.3. Posibilitatea de limitare a libertății părților prin reguli imperative	782
3.4. Obiectul alegerii părților: legislația unui anumit sistem de drept	787
3.5. Determinarea legii alese	790

§4. Efectele clauzei de <i>electio iuris</i>	800
4.1. Rolul legii statale alese de părți – guvernează contractul	800
4.2. Aplicarea dispozițiilor noi aparținând <i>lex contractus</i> contactelor în curs de executare	801
4.3. Posibilitatea anulării contractului sau a clauzelor lui prin aplicarea legii alese de părți	802
4.4. Posibilitatea limitată de a multiplica legile aplicabile aceluiași contract – „ <i>dépeçage</i> ”	803
<i>Secțiunea a 2-a. Legea aplicabilă contractului în absența alegerii</i>	807
§1. Aspecte introductive	807
§2. Regulile generale din Regulamentul Roma I	808
2.1. Legea aplicabilă contractelor de vânzare de bunuri	810
2.2. Legea aplicabilă contractelor de tranzacționare de instrumente financiare în cadrul unui sistem multilateral	813
2.3. Contractele care au ca obiect drepturi reale imobiliare și contractele de închiriere de imobile	816
2.4. Contractele ce au ca obiect servicii – regula generală	820
2.5. Contractele ce au ca obiect servicii – reguli particulare	822
2.5.1. Legea aplicabilă contractelor de franciză	822
2.5.2. Legea aplicabilă contractelor de distribuție	825
§3. Reguli subsidiare	830
3.1. Reședința prestatorului caracteristic	830
3.2. Clauza de excepție	842
3.3. Regula reziduală	851
<i>Secțiunea 3-a. Legea aplicabilă contractului internațional de consum</i>	853
§1. Domeniul de aplicare	853
§2. Consumatorul – calificare	855
§3. Profesionistul – calificare	866
§4. Orientarea activităților	872
§5. Elementele de legătură	877
5.1. Autonomia de voință în materie de contracte de consum	877
5.2. Criteriul obiectiv – reședința obișnuită a consumatorului	879
§6. Excepții de la regulă	881
§7. Discuție cu privire la eventualul rol al legilor de poliție în materie de contracte de consum	887
§8. Incertitudini cu privire la metoda de aplicare spațială a normelor imperative conținute în directivele europene de armonizare materială a dreptului consumului și în dreptul național de transpunere	891
8.1. Tipologia regulilor de aplicabilitate utilizate de directivele europene	891
8.2. Identificarea condițiilor de aplicare a normelor materiale armonizate	892

8.3. Natura regulii standardului minim european, inclusă în directivele de protecție a consumatorilor	896
<i>Secțiunea a 4-a. Legea aplicabilă contractului de transport</i>	901
§1. Legea aplicabilă contractului internațional de transport de mărfuri [art. 5 alin. (1) din Regulamentul Roma I]	902
§2. Legea aplicabilă contractului internațional de transport de pasageri [art. 5 alin. (2) din Regulamentul Roma I]	905
§3. Clauza de excepție [art. 5 alin. (3) din Regulamentul Roma I]	906
<i>Secțiunea a 5-a. Legea aplicabilă contractului de asigurare</i>	908
§1. Domeniul de aplicare al regulilor speciale de la art. 7 din Regulamentul Roma I	908
§2. Regulile de conflict pentru contractele de asigurare care acoperă riscuri majore	910
§3. Regulile de conflict pentru contractele de asigurare de riscuri de masă și asigurare de viață (în care riscul este localizat pe teritoriul unui stat membru)	912
§4. Soluția specială	914
<i>Secțiunea a 6-a. Legea aplicabilă contractului internațional de muncă</i>	915
§1. Autonomie de voință încadrată	919
§2. Determinarea obiectivă a legii aplicabile	922
2.1. Elementul principal de legătură – locul executării obișnuite a muncii	923
2.1.1. <i>Salariatul își desfășoară munca pe teritoriul mai multor state</i>	924
2.1.2. <i>Salariatul își schimbă locul unde prestează munca</i>	927
2.2. Criteriul obiectiv subsidiar	933
§3. Clauza de excepție	935
§4. Ordinea publică internațională	936
§5. Legile de poliție	936
§6. Detașare transfrontalieră europeană	940
§7. Condițiile testului de proporționalitate	948
<i>Secțiunea a 7-a. Limitele aplicării lex contractus</i>	952
<i>Subsecțiunea 1. Regulile internațional imperative (legile de poliție) în materie de contracte internaționale</i>	952
§1. Definiția legilor de poliție potrivit art. 9 alin. (1) din Regulamentul Roma I	955
§2. Legile de poliție străine în contractele internaționale, potrivit art. 9 alin. (3) din Regulamentul Roma I	964
2.1. Intervenția legilor internațional imperative străine (care nu aparțin nici <i>lex contractus</i> , nici <i>lex fori</i>)	964
2.2. Regulamentul Roma I și aplicarea legilor de poliție străine	972

<i>Subsecțiunea a 2-a. Ordinea publică internațională în materie de contracte internaționale</i>	981
§1. Aspecte introductive	981
§2. Noțiune și aplicare	982
§3. Ordinea publică și dreptul european	986
<i>Secțiunea a 8-a. Legea aplicabilă reprezentării voluntare</i>	991
§1. Introducere	991
§2. Terminologie	992
§3. Natura juridică a reprezentării	993
§4. Concurența între mandatar și mandant. Competiția și coliziunea actelor	995
§5. Capacitatea reprezentantului	996
§6. Reglementarea reprezentării în dreptul nostru intern. Câteva repere	998
§7. Impactul asupra dreptului internațional privat	1002
§8. Diferențieri din perspectiva legii aplicabile	1003
8.1. Repere generale	1003
8.2. Discuții	1004
§9. Ce lege se va aplica contractului de mandat și procurii?	1009
§10. Răspunderea lui <i>falsus procurator</i> . Legea aplicabilă	1009
§11. Repere finale	1019
§12. Reforma reprezentării voluntare în dreptul internațional privat german	1031
<i>Secțiunea a 9-a. Legea aplicabilă cesiunii voluntare</i>	1035
§1. Figura cesiunilor	1035
§2. Sediul materiei	1035
§3. Excluderi	1040
§4. Opozabilitatea cesiunilor	1048
<i>Secțiunea a 10-a. Subrogația legală, obligațiile cu debitori multipli și compensația</i>	1052
§1. Subrogația legală	1052
§2. Obligații cu pluralitate de debitori	1055
§3. Compensația	1059
CAPITOLUL XIV. CONFLICTE DE LEGI ÎN MATERIE EXTRA-CONTRACTUALĂ	1063
<i>Secțiunea 1. Precizări introductive</i>	1063
<i>Secțiunea a 2-a. Reguli de conflict generale privitoare la faptele ilicite</i>	1080
§1. <i>Lex loci damni</i>	1080
§2. Legea din statul de reședință comună	1089
§3. Clauza de excepție	1093

<i>Secțiunea a 3-a. Reguli de conflict speciale în materie delictuală</i>	1096
§1. Răspunderea pentru daune provocate de produse defectuoase (art. 5 din Regulamentul Roma II)	1097
§2. Răspunderea pentru concurența neloială și actele de restrângere a liberei concurențe (art. 6 din Regulamentul Roma II)	1103
§3. Răspunderea pentru atingeri aduse mediului înconjurător (art. 7 din Regulamentul Roma II)	1112
§4. Atingeri aduse drepturilor de proprietate industrială și intelectuală (art. 8 din Regulamentul Roma II)	1116
§5. Răspunderea pentru acțiuni sindicale (art. 9 din Regulamentul Roma II)	1122
<i>Secțiunea a 4-a. Îmbogățirea fără justă cauză și gestiunea de afaceri – legea aplicabilă</i>	1124
<i>Secțiunea a 5-a. Culpă în contrahendo. Privire din perspectiva dreptului internațional privat</i>	1130
§1. Preambul	1130
§2. Noțiuni. Sediul materiei. Clasificări și clarificări	1130
§3. Perspectiva dreptului internațional privat – între Bruxelles I bis și Roma II	1136
<i>Secțiunea a 6-a. Alegerea legii aplicabile obligațiilor extra-contractuale</i>	1143
<i>Secțiunea a 7-a. Domeniul de aplicare al legii competente în materie extra-contractuală</i>	1147
<i>Secțiunea a 8-a. Înlăturarea legii aplicabile</i>	1153
§1. Excepția de ordine publică internațională în materie de obligații extra-contractuale	1153
§2. Legile de poliție	1155
§3. Normele de securitate și comportament	1158
<i>Secțiunea a 9-a. Scurte concluzii în legătură cu regulile din Regulamentul Roma II</i>	1159
<i>Secțiunea a 10-a. Regula de conflict subsidiară de la art. 2641 alin. (2) C.civ.</i>	1160
<i>Secțiunea a 11-a. Răspunderea pentru atingerile aduse vieții private și drepturilor personalității</i>	1161
Anexă. Regulamentul (UE) 2019/1111 al Consiliului din 25 iunie 2019 privind competența, recunoașterea și executarea hotărârilor în materie matrimonială și în materia răspunderii părintești și privind răpirea internațională de copii	1181
Bibliografie selectivă	1243